

Könyvtárosképzés, integráció

Szakmai tanácskozás a Somogyi-könyvtárban

A megye és város könyvtárosai, közművelődési, iskolai és szakkönyvtárak vezetői, munkatársai vettek részt azon a szakmai tanácskozáson, amelyet a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Csongrád megyei szervezete rendezett tegnap, csütörtökön Szegeden, a Somogyi-könyvtárban. A főiskolai könyvtárosképzés volt a tanácskozás egyik témája, amelyről Csendes János, a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola tanácskezelő docense beszélt. Számok, tények tükrében vizsgálta a nappali és a levelező oktatás helyzetét; a felvázolt képet a legjobb akarattal sem mondhatjuk derűsnek, megnyugtatónak. Miközben munkaerőgondokkal küzdenek a könyvtárakban, sokaknak hiányzik a felsőfokú szakképzésük, a főiskolán végzeteknek átlagosan csak a fele helyezkedik el könyvtárosként, a

többiek a tanári pályát választják. (Tegyük hozzá: évenként változó a végzetek száma, de általában jóval kevesebben fejezik be a főiskolán a tanulmányaikat, mint ahány szakemberre szükség lenne.) Az előadó szerint a középiskolai könyvtárkezelői fakultációk számát is növelni lehetne, és jobb propaganda kellene ahhoz, hogy több fiatal jelentkezzen a könyvtárszakra. (Szegeden a Radnóti gimnáziumban van ilyen fakultáció, s mint köztudomású, Csongrád megye is a nyíregyházi intézmény „beiskolázási körzetéhez” tartozik.) Az utóbbi években azt tapasztalták, hogy a nappali és az esti tagozatra jelentkezők között egyre kevesebben érik el a felvételhez szükséges minimális pontszámokat is. A felvettéknél sokan lemaradnak, nem fejezik be tanulmányaikat. Szembetűnően kevesen je-

lentkeznek a dél-alföldi megyékből. (Szegedről nyilvánvalóan azért is, mert meglehetősen távol esik innen Nyíregyháza.)

A könyvtarostársadalmat ugyancsak érzékenyen érintik a mostanában időszerűvé váló integrációs törekvések. A közművelődési intézmények és az iskolák összevonásával előálló problémákkal foglalkozott a tegnapi tanácskozás két előadója is: Sente Ferenc, a könyvtartudományi és módszertani központ igazgatója „Integráljunk, de hogyan?” címmel; dr. Varga Sándor az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum osztályvezetője pedig „Az integráció és az iskolai könyvtárak” címmel foglalta össze a legfőbb gondokat. Hallgatóságuknak már csak azért is hasznos lehetett a tájékoztatás, mert Csongrád megye 8 helységében tervezik a közművelődési intézmények összevonását.

Az ifjúság helyzete a Szovjetunióban. Kerekasztal-beszélgetés a szegedi Ifjúsági Házban, délután 2 órakor.

A barátsági héti mai programja

A kis postaslány című ukrán film vetítése a megyei tanács újszegedi továbbképzési központjában, délután 2 órakor.

A filmhét további programja: Kenyér, arany, fegyver a Fáklya és a Vörös Csillag Filmszínházban; Elment az asszony (Balástya); Az ötödik évszak (Forráskút); A repülés megszállottjai (Mórahalom); Egy pisztoly eltűnik (Üllés). A játékfilmek vetítése előtt ukrán rövidfilmeket és a szovjet köztársaságokat ismerető kisfilmeket mutatnak be.

Kisteleki találkozó

Tegnap, csütörtökön Kisteleken, a Szovjetunió megalkulása 60. évfordulójának tiszteletére magyar-szovjet baráti találkozót tartottak. Erre az alkalomra érkezett a nagyközsége Sztelana Brezina, a Szovjet Tudomány és Kultúra Házának munkatársa, akit elkísért a bemutatkozásra rendezett fogadásra Mihail Szergejevics Kupcsenko, az SZTKH igazgatóhelyettese: ő továbbutazott a megye más eseményére. Sztelana Brezina előbb a Petőfi utcai általános iskolában a jó eredménnyel folyó orosz nyelvoktatás műhelytitkaiba pillantott be, amikor a

nagyközség vezetői társaságában végighallgatta a kistelekiak és Györky János tanár közös munkáját. Az éles eszű Zolnikák, Esztikák, Anikók remeklései után elismeréssel szolt a tapasztalatokról.

A „szellemi bölcső” megtekintése után a vendéget a sajtóüzembe kalauzolták. Borda Béla igazgató alig győzte a válaszokat a hazai — de külföldön piacoló — sajtógyártás dolgairól. Mielőtt teljes egészében elmélyedtek volna a kisteleki különlegesség forrásainak tanulmányozásában, Pap István, a kisteleki pártbizottság titkára ismertette a falu éle-

tével, fejlődésével járó eredményeket. Erről a későbbiekben meg is győződhetett a vendég, hiszen körbejárták a községet, s betekintettek az áruháza is.

Délután Sztelana Brezina a munkásklubban előadást tartott a szovjet női társadalmi helyzetéről, majd népes csoporttal együtt hallgatta végig a művelődési házaiban a Szovjetunió megalkulásának 60. évfordulója tiszteletére mondott ünnepi beszédet. Pap István köszöntője után Hézsó Ferenc festőművész nyitotta meg a közép-ázsiai grafikákból válogatott kiállítást.

Festmények Odesszából

Izélőt kapnak az érdeklődők ezekben a napokban az odesszai festők munkásságából, Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeumban néhány évtized, színes tematika és stílusgazdagság keresztmetszete jellemzi a bemutatott. Látható, miként él tovább az egykori híres orosz tájkép- és portréfestő hagyomány. XIX. századi nagy realizmus, majd az azt oldó posztimpresszionizmus mélyen gyökeret vert művészetük, így ezen törekvések utóregzései ma is felfedezhetők az alkotásokon. A színes tájbrázolások sorában azonban már láthatók az újabb törekvések, mint például Gavrilcsenko líraian megfestett Tavaszja, az ugyanezt a címet viselő Bazsanyec-kép monokron konstruktivitása, Tokarev expresszív, erőteljes kontúrokkal ábrázolt krimi tájképei, vagy a Nagy István-i mélységeket

idéző Zsurakovszkij Tó fellet című festménye.

A portrék egyik része tulajdonképpen dokumentum, mint például Krizsevkaja: 18-as hadosztály veteránja, Pavljuk: Pahalscsuk kapitánytanító, Liholjot: Ehtov portréja vagy Kriszenkij: Truszov író arcképe. De ide sorolhatjuk Bozsij világtérkép előtt álló Leninjét is. A többi arckép az emberi jellem általánosabb vonásait keresi, típusokat alkot (Tokarev: Kék mappás fiatalember, Belcov: Meldia, Volosinov: Női portré, Zsurakovszkij: Lány és Frumina: Fényes város, Emlék.)

A csendéletek is követik a stílusok fejlődését, Takarov impresszionista szamováros csendélete mellett ott van Ruszin realista hegedűs képe, Sztrenkovszkaja hajós-tiszti kelleketek összegyűjtő naturalista műve és Vlaszov kubista gitáros alkotása. Az életképeket két szép mű képviseli, az egyik Tokareva Kertben című festmé-

nye a másik az oly híres szovjetunióbeli naív művészet legszebb erényeit fölvilágító Vlaszova-kép. A falusi udvar.

Külön kell szólni arról a totális élményről, amelyet az odesszai festőknek — hasonlóképpen, mint a művészeinknek az Alföld — a tenger jelent. A tenger örökké változó táj, az emberek munká, öröm és pihenés forrása. Sokféle megközelítésben, de mindig egyik művön nagy-nagy szeretettel ábrázolják. A hagyományosabb szemléletű Berevsznaja és Revelitji művei mellett az újabb szemlélet gyökereszeteséről tanúskodik Kovalenko Új kikötő, Szokol Kikötőben és Todorov nagyszerű, mélyen humanus Júlia című festménye. A két legnagyobb vállalkozás — Gavrilcsenko Hajójavító és Gadvinkaja Iljicsovszki hajójavító — táj, ember és munka szép példái.

Grafikák Közép-Ázsiából

Kisteleken, a művelődési házaiban harminc grafikai lap enged bepillantást a közép-ázsiai fametszők, litográfusok műhelyébe. A mesterségbeli felkészültség, a technikai biztonság, a rajzi tudás épűgy jellemző ezekre a művekre, mint a népelet ismerete, a mese- és mondavilág sokszínű feldolgozása, a csodálatos táj motívumainak megragadása, a hétköznapi élet jeleneteinek ábrázolása és a szimbolikus-illusztratív gondolatok képi kifejezése.

Csiganov Az ősz eleje című metszete még konkrét táji élményekből indít, csakúgy, mint Juravszkij, akinek nyomán a hegyek közötti műút felett új képi elemek, hatalmas villanypóznák ágaskodnak. Viprov litográfiája már népből szemléletű átirás és Ramune jelképes cinkmaratása is több egyszerű tájbrázolásnál. Eduardosz Győzelemsorozatának lapjai, Edmondosz Ifjúság című metszete és Kagarov képe. A munka ünnepe politikai tartalmakat hordozó alkotások.

A hagyományvilág, a népi örökség motívumai, történelmi, legendái, tanulságai

sok képen jelen vannak. Albina „Élt a faluban három fiú” című metszete, balladás hangvételt, Mahlamov Az úzbég cirkusz című képére a humor jellemző. Danancejev a jelképes líraiságot ragadja meg. Hegey dala című litográfián, Ciglicencov Namangai almák epikus ihletésről tanúskodik. S a kiállításnak ez a szárnya átesap egy az élet szép-

ségét, folyamatosságát és értelmét kibontó vonulatba: Ciglicencov Mellékfolyó-ja két ember kezdődő kapcsolatának, Basarov Est-je a szerelem kibontakozásának, Strelnyikov Nagyapó és unokája és Parsin Almafá-ja az élet folytonosságának példája. Hakimov Élet című képe pedig legyőzhetetlen diadalnak állít méltó emléket.

Bélyegbemutató Szegeden

Színek és formák ezerarcú világa, remekművek pár négyzetcentiméteren, s mert e parányi mestermunkáknak megszületésük után hivatalos tarifával mért áruk is van, mondhatnánk úgy is: Szépség és érték. Bélyegkéknél pedig ez kétszeresen is igaz, hiszen nem csupán címleteik szerint, hanem a gyűjtőknek érvényes jellemzők alapján szinte meghatározódhat egy-egy bélyeg értéke.

Ezekből a „közforgalmú miniatúrákból” rendeztek kiállítást tegnap délután a 11 óráig.

Technika Házában a magyar-szovjet barátsági hét tiszteletére az odesszai bélyeggyűjtőkkel közösen. A nagyszámú szovjet és magyar résztvevők jelenlétében dr. Simády Béla, a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége vezetésének tagja nyitotta meg a bemutatót, méltatva a két nép barátságát. Kiemelte többek közt, hogy ez az esemény is egy lépés a barátság, a kapcsolatok kiépítésének útján.

A kiállítás hétfogig tekinthető meg, naponta 10-től 11 óráig.

Vetés után — vetőgép

Ez év elejétől önállóan dolgoznak a megyei AGROKER-vállalatok. Az átszervezés célja az volt, hogy élve a nagyobb önállóság adta lehetőségekkel, javíthassák a mezőgazdasági gép- és alkatrészellátást. Az első évnek nagyjából vége, fölmerül a kérdés: történt-e változás? A válasz körül sincs sok vita: az ellátás ma sem jó, legfeljebb a korábbiakhoz képest tapasztalható javulás.

Kérdés azonban: a sokféle hiány mennyiben írható a megyei vállalat számlájára? A termelői gazdaságok és az AGROKER képviselői erről beszélgettek tegnap, csütörtökön délelőtt, a TESZÖV székházában. Egy lényeges dolog kívül esett a megjelentek hatáskörén: az importból származó gépek és alkatrészek ellátási zavarai erőteljesen sújtják ugyan a térséget, állami gazdaságokat, sok fontos gépet, alkatrészt egyáltalán nem lehet kapni, ám ebben a kérdésben tehetetlen az AGROKER és ismétetlenek a gazdasági kapcsolatok szövevényeibe nem látnak bele, a helyzet számunkra adottság, egyet tehetnek: alkalmazkodnak hozzá.

Nem szűnt meg a hazai nagy gyártók monopolhelyezete sem. Jóformán azt gyártanak, amit akarnak, annak adják, akinek akarják, akkor szállítanak, amikor akarnak. Így fordulhat elő, hogy a jó előre megrendelt vetőgépek vetés után érkez-

nek meg, a tarlóhántásnak is vége, amikor a megrendelt szalmabetakarító végre ideér. A győri Rába-gyár ezentúl például a megyei AGROKER útján egyáltalán nem forgalmaz gépeket. Közvetlenül tőle lehet rendelni, illetve a termelési rendszerkínél. Árban talán jobban járnak így a térségek, viszont amit Szegeden egy helyben megkaphattak volna, azért most Győrbe, Nádudvarra, vagy Mosonmagyaróvárra kell szaladgálni. A gyártók többnyire nem foglalkoznak 5-10 ezres tételekkel az olcsóbb alkatrészekből. Ami nekik nem ér meg, az nem kapható, még ha milliók gépek állnak is miatta. Admínisztratív szabályozás erre már nincs, míg volt, addig is az erőviszonyok döntöttek a vitás kérdésekben, komoly konkurrencia sincs, ilyen kis országban talán soha nem is lesz.

Az AGROTEK, illetve az AGROKER-vállalatok több mint egymilliárd forint értékben gyártottak importpótló alkatrészeket. A mezőgazdasági gépészeknek az a véleményük, ezek a pótszerrek árban megközelítik ugyan az eredetit, minőségben azonban nem. Az eredeti hengerhüvelyekkel 5 ezer órát is megy egy gép, a magyar gyártmányú pótlókatrészszel csak 1500-at. Sannak is örülni kell, hogy egyáltalán hozzá lehet jutni. A kuplunglamellák szétfűrednek, a féktárcsák vastagok, és egyszerűen nem férnek be a helyükre. A példákat hoz-

szán sorolták a lényeg, hogy folytatni kell a hazai alkatrészgyártást, de a minőségre az eddigieknél jobban oda kell figyelni.

Egy másik gond: Csongrád megye mezőgazdasági gépparkjának, mintegy 50 százaléka nullára leírt, kicselezésre érett gép. A térségek egy részének azonban nincs pénze újakat vásárolni. A gépeket éveken előre meg kellene rendelni, olyan hosszú határidőkkel igazolják vissza őket a gyártók. Az még csak tervezhető, hogy melyik évben melyik erő- vagy munkagép kellene kicselezetni, az azonban már nem, hogy lesz-e rá pénz. Olykor a választékhiány teszi illúzióvá a hosszú időre szóló pontos tervezést: az egyik gazdaság IFA-teherautóra tartogatta a pénzt, sehol nem jutott hozzá végül vett olyan traktort, amelyet kapott. Ez a helyzet eleve illúzióvá teszi a hosszú távú, pontos tervezést.

Ha az AGROKER nem teheti, kénytelenek a gazdaságok készletezni. Többen javasolták információs rendszer kialakítását: ha kell egy alkatrész és a szomszéd térségek van, majd a számítógép — ha lesz — megmutatja, elmegyünk érte és elkérjük. Igen ám, de mi történik, ha nem akarják odaadni?

A csütörtöki tájékoztatás a vitás kérdésekről esett több szó. Mi is ezeket hangsúlyozzuk tudósításukban. A mezőgazdasági gép- és alkatrészellátás helyzete messze van az optimálistól. Tény viszont az is, hogy a nehézségek ellenére a gépesített nagyüzemi mezőgazdaság el tudta látni feladatait, ha több munkával, olykor nagyobb költséggel, idegesítő utánjárás árán, de sikeres évet zárnak. A viták ellenére a kölcsönös jó szándék, a gazdaságok és a megyei AGROKER egymáshoz közelebb került érdekei jellemzik a kapcsolatokat.

T. I.

Emlékérmek MTESZ-munkáért

Az MTESZ megyei szervezete tegnap tartotta a Technika Házában évzáró elnökségi ülését. Az elnökség meghallgatta a szervezet végrehajtó bizottságának 1982-es munkájáról, valamint a megyei ellenőrző bizottság tevékenységéről szóló beszámolókat. Ezután került sor az MTESZ megyei szervezete emlékérmének átadására.

MTESZ-emlékérmét kapott dr. Kispéter József, az élelmiszeripari főiskola tanára, Kiss Sándor, a megyei tanács vb. mezőgazdasági osztályának főelőadója, dr. Paragi István, a hódmezővásárhelyi Fémipari Vállalat

osztályvezetője és dr. Zentai Tibor, a Magyar Állami Földtani Intézet területi szolgálatának vezetője.

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Révész Ferencnek, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár nv. igazgatójának, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának több mint fél évszázados munkásságai tevékenysége, valamint kiemelkedő közéleti tevékenysége elismeréseként, 70. születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság baberkoszorúval ékesített Zászlórendje kitüntetését adományozta.

A kitüntetést Losoncz Pál, az Elnöki Tanács elnöke adta át. Jelen volt a kitüntetés átadásánál Áczel György, az MSZMP Központi Bizottságának titkára és Sárlos István, a Minisztertanács elnökhelyettese.